

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete

Az ügy száma: Pfv.V.21.003/2024/3. szám

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke
Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró
Dr. Suba Ildikó bíró
Dr. Tánczos Rita bíró
Dr. Varga Edit bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője: kamarai jogtanácsos
cím1

Az alperes: név2
cím2

Az alperes képviselője: Dr. Váradi Tibor pártfogó ügyvéd
cím3

A per tárgya: kölcsöntartozás és járulékai megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Szolnoki Törvényszék
1.Pf.20.507/2023/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Szolnoki Járásbíróság
30.P.20.297/2023/5. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az E. Zrt. (továbbiakban: felperesi jogelőd) 2007. június 2-án kelt svájci frank alapú gépjármű vásárlási célú kölcsönszerződéssel 1.215.000 forint összegű kölcsönt nyújtott az alperesnek. A kölcsönszerződés alapján az alperes vállalta, hogy a felperesi jogelődnek 94, változó összegű havi törlesztő részletben fizeti vissza a kölcsönt. Az induló törlesztőrészlet 23.382 forint, az ügyleti kamat 16,86 %, a THM pedig 19,76%, volt. Az alperes a kölcsönszerződés biztosítékeként a nyújtott kölcsönből vásárolt gépjárművön vételi jogot alapított a felperesi jogelőd javára.

[2] Az alperes a kölcsönszerződésben foglaltak szerinti fizetési kötelezettségének nem tett eleget, így a kölcsönszerződést a felperesi jogelőd 2009. június 24-én kelt és az alperes által 2009. július 7-én átvett nyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta, majd a vételi jog alapján a gépjárművet 2012. április 4-én 210.875 forint vételáron értékesítette, azt a fennálló tartozásra elszámolta. A 2012. április 14-i elszámolás során a felperesi jogelőd az alperes fennmaradó tőketartozását 1.465.438 forintban, teljes tartozását 2.074.391 forintban határozta meg.

[3] A felperesi jogelőd 2014. március 14-én a kölcsönszerződésből eredő követelését jelen per felperesére engedményezte.

[4] A felperes az alperessel szembeni, 1.465.438 forint követeléséből 170.000 forint és kamata iránt fizetési meghagyás kibocsátását kérte. A fizetési meghagyás ellentmondás hiányában jogerőre emelkedett.

[5] A felperes a fennmaradt kölcsöntartozás vonatkozásában 2022. január 21-én fizetési meghagyás kibocsátása iránt terjesztett elő kérelmet az alperessel szemben, amely az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A perben a felperes keresetében 1.295.438 forint és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A kereset jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Ptk.) 198. § (1) bekezdését, 523. §-át jelölte meg.

[7] A felperes álláspontja szerint követelése nem évült el, a részkövetelés érvényesítése az elévülést megszakította.

[8] Az alperes írásbeli ellenkérelmében elévülési kifogást terjesztett elő, amelyet azzal indokolt, hogy az engedményezés 2014. március 14-én történt meg, ezt követően azonban nem volt már semmilyen cselekmény a felperes részéről, amely az elévülést megszakította volna. Egyebekben a keresetet mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével – alaposnak találva az alperes elévülési kifogását – a keresetet elutasította.

[10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[11] Döntése az elsőfokú ítélettel egyezően azon alapult, hogy a Kúria 6/2022. JEH számú jogegységi határozata (Jpe.III.60.027/2022/15; a továbbiakban: 6/2022 JEH) szerint, ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre. A még nem érvényesített követelésrészre újonnan megindított perben vizsgálhatók a keresettel érvényesített jog érdemben el nem bíralt anyagi jogi feltételei, így az elévülés is. Részkövetelés érvényesítése esetén az azonos alapon nyugvó, korábbi perben nem érvényesített további követelés elévülését a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés nem szakítja meg (Kúria Gfv.30.349/2023/3., Gfv.30.232/2023/3.).

A felülvizsgálati kérelem

[12] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereseti kérelemmel egyező ítélet meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[13] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdését és 360. § (1) bekezdését, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/D. § (1) bekezdését, valamint a régi Ptk. 327. § (1) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.22.146/2017/8., Jpe.II.60.054/2022/14., és Pfv.21.290/2022/3. (BH2023. 186) számú döntéseitől.

[14] Felülvizsgálati kérelme indokai szerint 6/2022 JEH határozat nem értelmezhető kiterjesztően, az kizárólag a Pp. 360. § (1) bekezdésének, és a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontjának az értelmezéséről, az anyagi jogerő fogalmáról, annak terjedelméről, annak vizsgálata körülményeiről és a követelés részekben történő érvényesítése esetén a különböző eljárásokban születő határozatok (azok anyagi jogereje) egymáshoz való viszonyáról, ezek anyagi- és eljárásjogi vonzatáról szól. Nem foglalkozik az elévüléssel, így fogalmilag kizárt, hogy az elévülés régi Ptk. 327. (1) bekezdése szerinti megszakadásának felperes szerinti értelmezése ellentétes a 6/2022 JEH határozattal.

[15] A felperes szerint a jogerős ítélet a Pp. 346. § (5) bekezdésének megsértésével, érdemi indokolás nélkül tért el jogkérdésben a Kúria Pfv.22.146/2017/8. számú közzétett határozatától, amelynek [28] bekezdésében a Kúria általános jelleggel állapította meg, hogy a perindítás esetén az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek a megfizetése iránt a keresetet benyújtották. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél beadásának, így az elévülés körében nem lehet különbséget tenni a keresetlevél és fizetési meghagyás között.

[16] A felperes a Kúria Pfv.III.21.290/2022/3 (BH2023. 186) számú döntésétől való eltérést azon az alapon állította, hogy a hivatkozott, vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti igény megtérítése iránti eljárásban, a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban éltek a felperések keresetváltoztatással és kereseti kérelmüket olyan követelésekre is kiterjesztették, amik álláspontjuk szerint a károkozó magatartás következményeként merültek fel, azonban az eredeti kereseti kérelmükben azokat nem kérték, tényállás szinten sem említették meg. Ilyen tényállási elemeket követően jutott a Kúria arra a döntésre, hogy a keresetváltoztatásban új tényként előhozott további kártérítési igények tekintetében az elévülési idő eltelt, mivel az

elévülés kizárólag a kereseti kérelem, az érvényesíteni kívánt jog és az annak alapjául szolgáló tények alapján beazonosítható követelés vonatkozásában szakad meg.

[17] Jelen perben és az előzményi fizetési meghagyásos eljárásban érvényesített követelés nem eltérő követelések, azok nem eltérő jogcímenek állnak fenn, mint a hivatkozott jogeset tényállásában szereplő követelések. A fizetési meghagyás tartalmazta a jogviszony megjelölését (kölcsönszerződés), az érvényesíteni kívánt jogot (kölcsönösszeg), a követelés beazonosításához szükséges adatok helyén pedig a kölcsönszerződés egyedi azonosítószáma feltüntetésre került. A fizetési meghagyás továbbá tartalmazta röviden a tényállást, és a felperes jogfenntartó nyilatkozatát, amelyek alapján az alperes számára nyilvánvalóvá kellett válnon az, hogy felperes nem mondott le a 170.000 forintot meghaladó követeléséről. A korábbi fizetési meghagyás kötelezett részére történt kézbesítésével tehát megszakadt az elévülés a teljes követelés vonatkozásában is. Az elévülés megszakításának ez a módja teljes mértékben megfelel a BH2023.186 számú döntésben foglalt elveknek.

[18] A felperes hivatkozott továbbá a Kúria Jpe.II.60.054/2022/14. számú jogegységi hatályú határozatára is, mint amelytől a jogerős ítélet a Pp. 346. § (5) bekezdése megsértésével jogkérdésben ugyancsak eltért. Ezen jogegységi határozat azon részétől állította az eltérést, amely szerint a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) alkalmazásával érdemi döntést nem hozott, továbbá „[a] fentiek mellett nem hagyható figyelmen kívül a helyes jogértelmezés kereteinek meghúzásánál az sem, hogy a joggyakorlatnak az elévülést megszakító okok rendszerét, azok egymásra gyakorolt értelmezési kereteit is figyelembe kell vennie. A régi Ptk. rendszerében a követelés bírósági úton való érvényesítése nem függetlenedhet az elévülés megszakítását eredményező másik ok, a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás fogalmának értelmezésétől. Ez utóbbi körében a bírói gyakorlat elfogadta, hogy az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a régi Pp. 161. § (1) bekezdés szerint hatálytalan keresetlevél írásbeli felszólításként [rég Ptk. 327. § (1) bekezdés első fordulata] megszakítja az elévülést. Ebből következik, hogy a régi Ptk. alapján a követelés bírósági úton való érvényesítése fogalmi körébe tartozik az az eset, ha a keresetlevél érdemi tárgyalásra alkalmasnak bizonyul, de a perindítást nem követte érdemi határozat hozatala. Ebben az esetben az elévülés perindítással bekövetkezett megszakítása az eljárás befejezéséig – az adott esetben a per jogerős megszüntetéséig – tart, és az elévülés a régi Ptk. 327. § (2) bekezdése szerint ettől az időponttól újra megkezdődik. Mindezek alapján a jogegységi panasszal támadott határozat helyesen értékelte a régi Ptk. 327.§. (1) bekezdésének vitatott fordulata: ez alapján ui. a követelés bírósági úton való érvényesítése vezet az elévülés megszakadásához abban az esetben is, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de a bírósági eljárásban érdemi döntés nem születik. Ennek következtében az elévülés a régi Ptk. 327. § (2) bekezdése szerint az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után kezdődik újból.

[19] A felperes kifejtette továbbá, hogy a másodfokú bíróság döntése nem illeszkedik a Kúria elévüléssel kapcsolatos, egyebek mellett a BH2007.408 számú eseti döntésben is megjelenő joggyakorlatához. A hivatkozott döntés szerint, amennyiben a felperes igényét érvényesíteni kívánta peres eljárásban, a keresetlevél közlésre került az alperessel, azonban az ügy érdemi határozat nélkül zárult, az elévülés megszakad a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján, mert az igazoltan kézbesített keresetlevél megfelel a fizetési felszólítás szabályainak, hiszen abból kitűnik, hogy a jogosult a meghatározott jogalapon fennálló követelését érvényesíteni kívánja a kötelezettel szemben. A korábbi, alperessel szembeni fizetési meghagyás fizetési felszólításként is alkalmas volt tehát az elévülés megszakítására, mivel egyértelműen kifejezte a jogosult azon szándékát, hogy a fennmaradó követeléséről nem

kíván lemondani (BH2014. 106.). A fizetési meghagyás tartalmazta, hogy a felperesi jogelőd és az alperes közötti kölcsönszerződésből eredő, a fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített igénye tekintetében a felperes jogfenntartással él. A jogfenntartó nyilatkozat megtételével az elévülés jogpolitikai célja – a kötelezettet ne maradjon hosszú időn át bizonytalanságban a követelés érvényesítése vonatkozásában – egyértelműen teljesült, mivel felperes félreérthetetlen módon a kötelezett tudára adta azon szándékát, hogy a fennmaradó követeléséről nem mond le. A felperes szerint ilyen jogfenntartó nyilatkozat hiányában is megszakadt volna a teljes követelésre nézve az elévülés, hiszen a kötelezett csak abban az esetben számíthatna alappal arra, hogy a jogosult a követelését nem érvényesíti, amennyiben a jogosult joglemondó nyilatkozatot tett volna felé. Kifejezett és szűken értelmezendő joglemondás [rég. Ptk. 207. § (4) bekezdés, illetve Ptk. 6:8. § (3) bekezdés] hiányában azonban nem hivatkozhat alappal arra a kötelezett, hogy a jogosult a követelése, mégpedig teljes követelése teljesítését ne kívánja, illetve arról ne lenne tudomása.

[20] A felperes a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése alapján kizárt felülvizsgálat engedélyezése iránt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett a Pp. 409. § (3) bekezdésére hivatkozással. Kérelme – egyezően a felülvizsgálati kérelmével – azon alapult, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.22.146/2017/8. számú, Jpe.II.60.054/2022/14 számú és a Pfv.III.21.290/2022/3. (BH2023.186) számú döntéseitől.

[21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A Pp. 408. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának előfeltétele volt a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem előterjesztése. A Kúria a Pfv.V.20.423/2023/2. számú végzésével a felülvizsgálatot a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján engedélyezte, mert a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria közzétett Pfv.22.146/2017/8. számú határozatától, majd Pfv.V.20.423/2023/3. számú végzésével a felülvizsgálati eljárást a Kúria Jpe.II.60.060/2023. számon folyamatban levő jogegységi panasz eljárása befejezéséig felfüggesztette.

[23] A jogegységi panasz eljárás befejezését követően folytatódó eljárásban a Kúria az érdemi felülvizsgálat során kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát [Pp. 423. § (1) bekezdés].

[24] A Pp. 413. § (1) bekezdése és – az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat alapján a Pp. hatálya alá tartozó ügyekben is alkalmazandó – a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja és annak indokolása szerint, a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A Pp. 413. § (1) bekezdés c) pontja szerint a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi eleme a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a Kúria közzétett határozatának és annak azon részének a megjelölése, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A hiányos hivatkozásokat a Kúria érdemben nem bírálja el.

[25] A fentiekre tekintettel nem volt vizsgálható a Kúria Pfv.III.21.290/2022/3. számú határozattól való eltérés, mert a felperes nem jelölte meg a határozatnak azt a részét, amelytől

a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A BH2014. 106. szám alatt megjelent Pfv.20.039/2012/4. szám alatti döntést a Bszi. 163. § (1) bekezdése alapján a meghozatalakor nem kellett közzétenni, annak a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) történő közzététele ténylegesen nem történt meg, így az nem minősül kötelező erejű, összevetésre alkalmas, közzétett kúriai határozatnak, így az attól való esetleges eltérést nem kellett vizsgálni.

[26] A felülvizsgálat fenti keretei között eljárva a Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok a tényállást a szükséges mértékben feltárták, azt helyesen állapították meg, és abból helytálló jogi következtetést vontak le, a jogerős ítélet – figyelemmel a Kúria Jpe.II.60.060/2023/7. számú jogegységi hatályú határozatára is – nem tér el jogkérdésben a Kúria BHGY-ban közzétett és hivatkozható határozatától és az ügy érdemére kiható módon nem jogszabálysértő.

[27] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.II.60.060/2023 számú jogegységi panasz eljárásban vizsgálta a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés elévülést megszakító hatását. A jogegységi panasz eljárás eredményeként 2024. május 27-én meghozott és a Magyar Közlönyben 2024. július 18-án megjelent, Jpe.II.60.060/2023/7. számú jogegységi hatályú határozat (a továbbiakban: JPE határozat) megállapította, hogy a Gfv.VI.30.232/2023/3. számú, jogegységi panasszal támadott ítélet jogkérdésben eltért a Pfv.V.22.146/2017/8. számú, a BHGY-ban közzétett – a felperes által a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott – ítélettől; az eltérés azonban indokolt volt, ezért a Kúria a Gfv.VI.30.232/2023/3. számú ítéletét hatályában fenntartotta. A bíróságokra nézve kötelező jogértelmezésként megállapította továbbá, hogy az azonos jogi alapon nyugvó, korábban perben vagy fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített további követelés elévülését a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés nem szakítja meg. Kimondta azt is, hogy a Kúria Pfv.V.22.146/2017/8. számú ítéletének előzővel ellentétes jogértelmezése és a Kúria hasonló tartalmú határozatai nem hivatkozhatók a továbbiakban kötelező erejű határozatként.

[28] A JPE határozatban – egyezően a felperessel – a Kúria maga is kifejtette, hogy a 6/2022 JEH határozat alapjául szolgáló előzetes döntéshozatali indítvány annak a kérdésnek a megválaszolására irányult: ha a fél az anyagi jog szerint őt megillető követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje kiterjed-e a többire, azaz a korábban nem érvényesített követelésrészre. A Jogegységi Panasz Tanács e kérdés adta keretek között a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 229. §-át, a Pp. 360. § (1) bekezdését, és ide tartozóan a Pp. 209. § (2) bekezdés c) pontját értelmezve határozta meg a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja (ítélt dolog) szerinti perakadály értelmezési tartományát. Habár a 6/2022 JEH határozat 2. pontja kimondja, hogy „[a] még nem érvényesített követelésrészre újonnan megindított perben vizsgálhatók a keresettel érvényesített jog érdemben el nem bíralt anyagi jogi feltételei”, ez a rendelkezés a követelés egy részéhez kapcsolódó korábbi bírósági igényérvényesítésnek az elévülési időt érintő hatására nem terjed ki. Azonban az ott kifejtettekre tekintettel értelmezte a JPE határozatában a régi Ptk. 327. §-át és jutott arra a következtetésre – egyezően a jelen ügyben eljáró bíróságokkal –, hogy az elévülés megszakadása kizárólag a bírósági úton érvényesített követelésre nézve következhet be az igényérvényesítés időpontjában. Az indokolás azt is tartalmazta, hogy a korábbi bírósági igényérvényesítés elévülést megszakító hatása nem terjed ki arra a követelésrészre, amelynek érvényesítésére később került sor.

[29] A jogerős ítéletben kifejtett jogi álláspont tehát megfelelt a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésének és a Kúria által a JPE határozatban megadott kötelező jogértelmezésnek, így ezen okból nem jogszabálysértő. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt közzétett Pfv.V.22.146/2017/8. számú kúriai határozat pedig – kötelező erejüként – már nem volt figyelembe vehető a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor, így az attól való eltérés a jogerős

ítélet hatályon kívül helyezését nem eredményezhette, mert a JPE határozat eredményeként nem volt megállapítható, hogy a jogerős ítélet eltért volna közzétett és irányadó kúriai határozattól.

[30] A felperes tévesen hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet eltér a Jpe.60.054/2022/14. számú határozattól és sérti ezáltal a Pp. 346. § (5) bekezdését, ugyanis a Kúria Jpe.60.054/2022/14. számú határozata és a felülvizsgálattal támadott határozat között az ügyszakosság, azaz legalább a releváns tények lényegi hasonlósága és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezősége nem állapítható meg. Ennek kapcsán a Kúria hangsúlyozza, hogy a bíróság mindig az adott történeti tényállás mellett vizsgálja az érvényesített (alanyi) jog alapját képező anyagi jogszabályi rendelkezés szerinti (törvényi) tényállás megvalósulását, és ennek során értelmezi az adott anyagi jogszabályi rendelkezést. Erre tekintettel az anyagi jogi jogkérdésben való eltérés megállapítására főszabályként akkor kerülhet sor, ha a határozatok alapját képező ügyekben legalább a releváns tények lényegi hasonlósága és az alkalmazott anyagi jogi szabály egyezősége (ügyszakosság) fennáll (Kúria Pfv.21.080/2024/3.).

[31] A hivatkozott jogegységi hatályú határozat alapját képező tényállás azonban eltérő, figyelemmel arra, hogy annak tényállása szerint az ott hivatkozott keresetlevél – amelyben a fél azt a követelését kívánta érvényesíteni, amit utóbb ismét érvényesített – az érdemi tárgyalásra alkalmas volt, azonban a felperes keresetétől elállt, így a per megszüntetésre került. A per tehát nem érdemi határozat meghozatalával zárult le. Jogfenntartó nyilatkozat megtétele, annak jogi megítélése a jogegységi panasz alapját képező ügyben és így a jogegységi panasz ügyben sem merült fel. A Kúria a jogegységi panasz eljárásban ennek megfelelően a megszüntetéssel zárult per tekintetében értelmezte régi Ptk. 327. § (1) bekezdésének „a követelés bírósági úton való érvényesítése” fordulatát. Csak az e körben kifejtett indokai alátámasztásául hivatkozott egy, az adott követelés érvényesítésére irányuló, de a perindításra valamely okból alkalmatlan keresetlevél írásbeli felszólításként elfogadó bírói gyakorlatra, amely azonban a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése másik fordulatának az értelmezését jelenti, amely nem képezte a jogegységi panasz eljárás tárgyát. Ebben sem adott azonban semmilyen jogértelmezést a jelen ügyben felmerült jogkérdés vonatkozásában. Jelen ügyben ugyanis a felperes a korábbi fizetési meghagyással 170.000 forint és járulékai összegű követelését érvényesítette bírói úton, a kibocsátott fizetési meghagyással a felperes ezen (rész)követelése érdemi határozattal elbírálásra került. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben a további követelését – ellentétben a referenciahatározatként hivatkozott ügyben történetektől – kifejezetten nem érvényesítette, az a jogviszonyból eredő további követelésrészre egy jogfenntartó nyilatkozatot tartalmazott. A jelen ügy és a felülvizsgálati kérelem által felvetett azon jogkérdésben tehát, hogy a keresetlevél petitum részében (a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben) nem érvényesített, annak tényállási vagy jogi érvelést tartalmazó részében szereplő jogfenntartó nyilatkozat tárgyát képező további követelés bírói úton érvényesíteni megkísérelt követelésnek minősül-e, arra alkalmazható-e – petitum hiányában – a perindításra alkalmatlan, hatálytalan keresetlevél vonatkozásában kialakult, azt a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján a kötelezettnek a követelés megfizetésére való írásbeli felszólításaként és így az elévülést megszakító okként elfogadó jogértelmezés, a jogegységi hatályú határozat nem foglalt állást, erre vonatkozó kötelező jogértelmezést nem tartalmaz.

[32] Nem sérült a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése a felperes által hivatkozott egyéb alapon sem. A keresetlevél (fizetési meghagyás) tényállási részében tett jogfenntartó nyilatkozathoz elévülést megszakító joghatás csak abban az esetben fűződhetne, ha a jogviszony a régi Ptk. hatálya alá tartozik és a jogfenntartó nyilatkozat tartalma kielégíti az írásbeli felszólítással szemben támasztott tartalmi követelményeket.

[33] A régi Ptk. 327. § (1) bekezdése és az ahhoz kapcsolódó kúriai gyakorlat alapján az írásbeli felszólítás alapján beazonosíthatónak kell lennie a felek közötti jogviszonynak, az abból eredeztetett fizetési kötelezettségnek és annak felszólításkoriösszegezésének, valamint egyértelmű akaratkifejezést kell tartalmaznia az igény érvényesítésére {Kúria Pfv.20.216/2021/4. számú ítélet [35] bekezdés}. A jogszabálysövegben megjelenő, a követelés „teljesítésére irányuló felszólítás” kifejezésből következően minimális tartalmi kelléke tehát az elévülés megszakadásához vezető fizetési felszólításnak az igény érvényesítése, azaz a követelés teljesítésére való felhívás. A keresetlevélben, illetve fizetési meghagyásban a jogosult azon nyilatkozata, hogy a bírói úton nem érvényesített követelés(rész) tekintetében „jogfenntartással él”, nem tekinthető igényérvényesítésnek, mert csak azt fejezi ki, hogy a jogosult a ténylegesen érvényesített követelésrészen felüli követelésrész vonatkozásában a későbbi érvényesítés jogáról nem mond le. Ez nem jelent többet annál, hogy a későbbiekben dönt arról, kívánja-e a követelésrészt érvényesíteni, vagy sem. A későbbi igényérvényesítés jogáról való lemondás hiánya sem jogfenntartó nyilatkozat esetén, sem ilyen nyilatkozat nélkül nem értelmezhető teljesítésre való felszólításként.

[34] A Kúria Pfv.21.052/2017/5. számú ítéletében, annak [36] bekezdésében kifejtette, hogy az olyan cselekmények alkalmasak az elévülés megszakítására, amelyek folytán a kötelezett írásban értesül arról, hogy a jogosult igényt tart követelése kiegyenlítésére, a felszólítás kétségtelenné teszi, hogy a jogosult nem kíván lemondani jogáról, érvényesíteni kívánja a követelését. A Pfv.20.948/2021/3. számú ítélet indokai szerint is feltétel, hogy az írásbeli felhívásból a kötelezett értesüljön arról, hogy a jogosult igényt tart követelése kiegyenlítésére, azt érvényesíteni kívánja.

[35] A Pp. 360. § (1) bekezdése és a Bszi. 41/D. § (1) bekezdése az eljárásban alkalmazásra nem került, így azt a jogerős ítélet nem sérthette meg.

[36] A Kúria a kifejtettek alapján a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett és érdemben vizsgálható jogszabályi rendelkezéseknek, illetve nem tért el jogkérdésben a Kúria közzétett határozatától.

[37] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett, így költsége nem merült fel, arról a Kúriának határoznia nem kellett.

[38] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

[39] A határozat elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

I. A korábbi bírósági igényérvényesítés elévülést megszakító hatása nem terjed ki arra a követelésrészre, amelynek érvényesítésére akkor nem, csak később került sor.

II. A jogszabálysövegben megjelenő „teljesítésre való felszólítás”-ból következően minimális tartalmi kelléke az elévülés megszakadásához vezető fizetési felszólításnak az igény érvényesítése, azaz a követelés teljesítésére való felhívás. A keresetlevélben, illetve fizetési meghagyásban a jogosult azon nyilatkozata, hogy a bírói úton nem érvényesített követelés(rész) tekintetében jogfenntartással él, nem tekinthető igényérvényesítésnek, hanem csak azt fejezi ki, hogy a jogosult a ténylegesen érvényesített követelésrészen felüli követelésrész vonatkozásában a későbbi érvényesítés jogáról nem mond le, azt esetlegesen a későbbiekben majd érvényesíteni kívánja. A későbbi igényérvényesítés jogáról való lemondás hiánya sem jogfenntartó nyilatkozat esetén, sem ilyen nyilatkozat nélkül nem értelmezhető teljesítésre való felszólításként.

Záró rész

Budapest, 2025. január 22.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Suba Ildikó s.k. bíró, dr. Tánczos Rita s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző